

Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemleri Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemleri Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22851>

Özet

Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemleri Anketi, sağlık kuruluşlarında çalışan hemşirelerin, çalıştıkları ortamdaki enfeksiyon kontrolü ve önleme uygulamalarına dair gözlem ve algılarını değerlendirerek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, hemşirelerin mesleki pratikleri sırasında karşılaştıkları hijyen ve güvenlik standartlarına ilişkin algılarını ölçmeyi hedeflerken, bu alandaki mevcut durumun tespit edilmesine olanak tanır.

Ölçeğin Türkçe uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2017 yılında Çöven Özçelik, Akta ve Ocakçı tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk kültürüne ve sağlık sistemine uygunluğunu sağlamak amacıyla kapsam ve yapı geçerliliği analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Enfeksiyon kontrolü, Hemşirelik, Enfeksiyon Önleme, Hastane Enfeksiyonları, Geçerlilik, Güvenilirlik, Sağlık Hizmetleri.

Yazarlar

Çöven Özçelik, Ç., Akta, E., Ayşe Ferda Ocakçı.

Amaç

Bu anketin temel amacı, hastanelerde görev yapan hemşirelerin, çalıştıkları ortamda uygulanan ve gözlemledikleri **enfeksiyon kontrolü** ve önleme prosedürlerinin düzeyini sistematik olarak değerlendirmektir. Ölçek, özellikle hastane yönetiminin enfeksiyon önleme çabalarına ne ölçüde destek verdiğini ve pratik standartlara ne kadar uyulduğunu belirlemeyi amaçlar.

Elde edilen veriler, sağlık kurumlarındaki **enfeksiyon kontrolü** uygulamalarındaki eksikliklerin belirlenmesi, riskli alanların saptanması ve bu doğrultuda hedef odaklı eğitim stratejilerinin geliştirilmesi için kritik öneme sahiptir. Ölçek, böylece hasta güvenliğini artırma ve sağlık bakımıyla ilişkili enfeksiyon oranlarını düşürme çabalarına bilimsel bir zemin sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, hemşirelerin **enfeksiyon kontrolü** protokollerine ne ölçüde uyulduğuna dair gözlemlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Bu yapı, doğrudan bilgi veya tutumdan ziyade, pratik uygulamaların ve çevresel koşulların algılanan kalitesine odaklanmaktadır.

Ölçülen temel yapı, genellikle el hijyeni uygulamaları, kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı,

tıbbi atık yönetimi, sterilizasyon/dezenfeksiyon süreçleri ve genel çevresel temizlik gibi temel enfeksiyon önleme bileşenlerini içermektedir. Ölçek, profesyonel hemşirelik rutinlerinde standartlara bağlı olarak gözlemsel düzeyde değerlendirme imkanı sunar.

Geçerlik

Ölçeğin bilimsel geçerliliği, kapsam ve yapı geçerliliği şeklinde detaylı olarak incelenmiştir. **Kapsam geçerliliği**, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini değerlendirirken, bu alanda uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı geçerliliğinin test edilmesi sürecinde ise istatistiksel yöntem olarak **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA, ölçeğin çok sayıda maddesinin altında yatan temel boyutlar veya faktörleri ortaya çıkarmak için kritik bir rol oynamıştır. Bu analiz, ölçeğin teorik yapıyla uyumunu kanıtlamayı hedeflemiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla iki temel istatistiksel yöntem uygulanmıştır: iç tutarlılık güvenilirliği ve madde toplam puan korelasyon analizi. **İç tutarlılık güvenilirliği**, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile rapor edilir.

Ek olarak, her bir maddenin genel ölçek puanına olan katkısının incelemek üzere madde toplam puan korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin yapıya uygunluğunu ve yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu destekleyen kanıtlar sağlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliği çalışmalarında temel istatistiksel yöntem olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, veri setindeki değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyerek, hemşirelerin enfeksiyon kontrolü gözlemlerinin hangi ana boyutlar etrafında toplandığını belirlemeyi sağlamıştır.

Bu analiz, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe uyarlamada korunup korunmadığını veya Türk hemşirelik bağlamına özgü yeni faktörlerin ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemede önemli bir rol oynamıştır. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin yapısal bütünlüğüne dair sağlam kanıtlar sunmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation)

Format: Gözlem Temelli Değerlendirme Anketi

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hemşireler (Profesyonel Sağlık Çalışanları)

Yaş Grubu: Yetişkin (Profesyonel) Popülasyon

Popülasyon Detayları: Sağlık kurumlarında aktif olarak görev yapan hemşireler üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim yoluyla gözlemlenen durumların derecelendirilmesi. Derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi kaynakta belirtilmemiştir (-).

Anahtar Kelimeler

Sağlık Bakımı, Enfeksiyon Kontrol Pratikleri, Gözlem Anketi, Psikometri, Çıktı Tutarlılığı, Hemşire, Açıklayıcı Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ayşe Ferda Ocakçı

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: aocakci@ku.edu.tr

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Çıktılar, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması 2017 yılında sunulmuştur.

Çıktılar ve Ücret: Ölçeğin kullanımı, telif hakları ve izin süreçleri için sorumlu yazar Ayşe Ferda Ocakçı ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Derecelendirme: Ölçeğin derecelendirme sistemi hakkında kaynakta detaylı bilgiye ulaşılamamıştır.

Referanslar

Çöven Özçelik, Ç., Aktaş, E., & Ocakçı, A.F. (2017). *Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemleri Anketi'nin geçerlilik güvenirlik çalışması*. Adnan Menderes

Üniversitesi 1. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 335). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.

Ölçeğin orijinal sunum dosyasının PDF formatındaki bağlantısı aşağıdadır:

[hemsirelerin-enfeksiyon-kontrolu-ve-onlenmesine-yonelik-gozlemleri-anketi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/318111111-hemsirelerin-enfeksiyon-kontrolu-ve-onlenmesine-yonelik-gozlemleri-anketi-toad/pdf)

Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemleri Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta veya kongre özetinde tam metin olarak sunulmamıştır. Maddelerin tam listesi, puanlaması ve alt boyut bilgileri için sorumlu yazar Ayşe Ferda Ocakçı ile iletişime geçilmesi veya 2017 tarihli kongre bildirisinin incelenmesi tavsiye edilmektedir.